Korte Mededelingen

In memoriam Joop Ros (1915-2005)
Maandag 14 november 2005 overleed Joop H. Ros in zijn woonplaats Den Haag. Geboren te Amsterdam op 26 mei 1915 en daar onder meer werkzaam bij de Gemeentepolitie, verhuisde hij na de Tweede Wereldoorlog naar Den Haag waar hij een managementfunctie vervulde op het Ministerie van Algemene Zaken bij het kabinet van de minister-president.
Zijn ornithologische roeping kwam pas op 40-jarige leeftijd, toen hij in contact kwam met de club van veldwaarnemers van de Vereniging voor Vogelbescherming 's-Gravenhage en omstreken, die toen de zeer vogelrijke Haagse Waterleidingduinen inventariseerde. Joop Ros werkte mee aan het samenstellen van de jaarverslagen van het Vogelpopulatie-onderzoek Meijendel (1958-1973) en aan Waldeck's Avifauna van 's-Gravenhage en omstreken.
Tevens was hij actief als vogelringer op het Vogelringstation Meijendel. In die hoedanigheid ving hij op 17 september 1971 één van de eerste Cetti's Zangers van Nederland (Limosa 46, 1971: 89-90). Samen met Henk van Dongen droeg hij een hoofdstuk bij aan het overzichtsboek 'Meijendel, duin-waterleven' (Bakker et al. 1974), handelend over het ringwerk van het Vogelringstation Meijendel. Dit ringstation, in 1955 van start gegaan op initiatief van de Stichting Vogeltrekstation in Leiden, maar eigenlijk een voortzetting van het al in 1927 begonnen Ringstation Wassenaar, kwam in 1963 onder het beheer van de groep van het Vogelpopulatie-onderzoek Meijendel.
Ros verzorgde jarenlang met Van Dongen de ringverslagen van deze ringbaan (vanaf circa

J.H. Ros

1970 gepubliceerd in Meijendel-Mededelingen). De vroege geschiedenis en output van het ringwerk in Meijendel is gedetailleerd beschreven en geanalyseerd door Niek Ruitenberg (Vijftig jaar vogeltrekonderzoek, Meijendel-Mededelingen 8(2), december 1980).
Joop Ros ontving in 1984 van de Nederlandse Vereniging voor Vogelbescherming voor al zijn verdiensten de Gouden Lepelaar.
Joop Ros was eveneens actief als fotograaf.

■ Ruud Vlek, Amsterdam.

Natuurfototentoonstelling in Etten-Leur
Op zaterdag 28 en zondag 29 januari 2006 presenteert de natuurfotowerkgroep van de Vereniging voor Vogel- en Natuurbescherming/IVN Etten-Leur haar jaarlijkse natuurfototentoonstelling. De leden van deze werkgroep hebben hun mooiste beelden van de natuur vastgelegd, zowel analoog als digitaal en zij willen hun resultaten graag laten zien aan alle foto- en natuurliefhebbers.
De tentoonstelling wordt zaterdag 28 januari om 10.30 uur geopend door burgemeester A. van Agt en is voor het publiek te bezichtigen op beide dagen tussen 11.00 uur en 17.00 uur in 't Turfschip, Lange Brugstraat 63, Etten-Leur.
De natuurvereniging bestaat op 29 januari dertig jaar en ook andere werkgroepen zullen zich in dit weekend presenteren.
Meer informatie over deze expositie is te verkrijgen bij: Miguel Buckens, 06-1028 1945 of bij Ad de Vugt, (076) 501 57 17.

Tentoonstelling Rein Stuurman in Westzaan verlengd
De openstelling van de tentoonstelling 'Zien is Kennen! - Rein Stuurman in Westzaan' is met twee maanden verlengd en loopt nu tot en met 11 februari 2006.
Deze tentoonstelling geeft een uitgebreid overzicht van het omvangrijke oeuvre van Rein Stuurman, de bekende vogelschilder en illustrator van onder andere diverse kinderboeken, albums en kalenders. Rein Stuurman kreeg vooral erkenning door de uitgave van de succesvolle vogelgids 'Zien is Kennen!', waarvoor hij 360 onvergetelijke vogelaquarellen schilderde.
Een belangrijk deel van deze tentoonstelling voor fijnproevers, is gewijd aan het natuurdagboek dat Rein Stuurman jarenlang heeft bijgehouden, maar er is daarnaast nog veel ander werk te bewonderen, zoals houtsneden en diverse fraaie portretten.

Een kijkje in Galerie Staphorsius te Westzaan.

Waan je in de jaren dertig. Rein heeft zich net gevestigd als vrij kunstenaar. Na schilder- en tekenlessen bij de Zaanse kunstenaars Willem Jansen en Cees Bolding en avondlessen aan de Rijksacademie in Amsterdam. Natuur hoort nog gewoon bij het dagelijks leven. Rein en zijn vrienden Nol Binsbergen en Dirk Mooij verkennen in de jol de ruige vogelrijke veenweidegebieden rond hun woonplaats Zaandam. Samen maken zij in 1937 Zien is Kennen!, het eerste vogelgidsje in kleur voor in je jaszak.
De tentoonstelling is te zien bij: Galerie

Prins Hendrik
vakantiepark
Vogelaars, het Prins Hendrik bungalowparkje op Texel is werkelijk uniek gelegen direct aan de Waddenzee, vlak bij De Bol, De Schorren, Wagejot, Zandkes Kleiput, Dijkmanshuizen, etc. Prima restaurant bij het park. Fietsen te huur, Waddendijk-fietspad loopt langs het parkje.
Inlichtingen: www.prins-hendrik.nl
Tel. (0222) 36 30 20

Staphorsius, J.J. Allanstraat 287 b, 1551 RG Westzaan, (075) 614 30 00 en is geopend van dinsdag tot en met zaterdag van 9.00-17.00 uur en op zondag (tot en met 8 januari) van 12.00-16.00 uur. In 2006 zijn er andere openingstijden, namelijk van dinsdag tot en met vrijdag 9.00-18.00 uur en op zaterdag van 9.00-15.00 uur. Galerie Staphorsius is te bereiken met openbaar vervoer: bus 63 van station Zaandam, richting Assendelft, uitstappen: Raadhuis Westzaan en twintig minuten wandelen. Op zondag 8 januari 2006 wordt er bij de galerie een roofvogelshow georganiseerd (om 13.00 en 15.00 uur). Meer informatie: connyscholtes@planet.nl.

_ver_Telpost Breskens 1980-2005

Begin 2006 verschijnt een bijzondere publicatie onder de titel '_ver_Telpost Breskens 1980-2005'. De uitgave is samengesteld en wordt uitgegeven door de Telgroep Breskens, in samenwerking met Natuurbeschermingsvereniging 't Duumpje en Vogelwerkgroep Walcheren. Dit keer een extra bijzondere en omvangrijke publicatie, met minimaal 124 pagina's. Uiteraard een beschrijving van de spectaculaire voorjaarstrek bij Breskens, met het accent op 2002-'05, jaartotalen, fenologie, dagrecords, hoofdstukken over de trek van een aantal karakteristieke soorten, topdagen, het hoe en waarom van massale trek van Graspiepers in april 2003, etcetera. De helft van het boekje zal zijn gewijd aan verhalen door en (vooral) over vogelaars, met vele persoonlijke, hilarische, onthullende en ontroerende ontboezemingen. De combinatie van droge tabellen met smeuïge verhalen biedt voor elk wat wils!
Het boekje is geïllustreerd met vele tientallen foto's en tekeningen en wordt geleverd met een unieke DVD, waarop onder andere video-opnamen, honderden (deels historische) platen van vogels en vogelaars, unieke Breskens-muziek, bijzondere geluidsfragmenten en pdf-bestanden van (kranten)artikelen. Dankzij enkele forse subsidies kan de prijs van dit boekje bescheiden blijven!
Het boekje (met DVD) is nu reeds te bestellen door het overmaken van € 10,- (inclusief verzendkosten) op postbankrekening 76442 ten name van P.L. Meininger te Vlissingen, onder vermelding 'Breskens 2005' (bij overschrijvingen gaarne volle-dig adres vermelden!). U kunt ook € 10,- in een envelop sturen naar Peter Meininger, Lisztlaan 5, 4384 KM Vlissingen. Boekje en DVD worden direct na publicatie verzonden. Meer informatie over deze uitgave kan men aanvragen per e-mail: mein@zeelandnet.nl.

Nieuwe natuur in het IJsselmeer

In het IJsselmeer, zo'n 4 km uit de kust boven Medemblik en Andijk, ligt een vogeleiland dat Rijkswaterstaat tussen 2002 en 2004 heeft opgespoten. Het is gefinancierd uit de zogenaamde Interdepartementale Commissie Economische Structuurversterking (ICES)-gelden, een pot die onder andere wordt gevuld uit de opbrengsten van aardgasbaten.
Dit nieuwe vogeleiland dankt zijn naam aan een reeds bestaande ondiepte 'De Kreupel' en beslaat bij elkaar 70 ha. Men zou het eigenlijk een eilandenrijk kunnen noemen. Het bestaat uit twee kale zandplaten waar vogels kunnen broeden, rusten en ruien. Eromheen liggen in een gordel van ondiep water en klei eilandjes, waar riet kan groeien en die watervogels als rust- en voedselgebied gebruiken. Deze voedselgebieden

heten ook wel honingpotten. Vlakbij de van nature voorkomende ondieptes als De Kreupel vinden vogels het meeste voedsel.
Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor het natuurbeheer, terwijl Rijkswaterstaat verantwoordelijk is voor het technische beheer. Het natuurbeheer bestaat onder meer uit het vrijhouden van de zandplaten van vegetatie en het monitoren/tellen van de vele verschillende vogelsoorten die er broeden en rusten. Ook de publieksbegeleiding speelt een grote rol in het beheer. Het eiland is uitsluitend toegankelijk en dan nog met inachtneming van strikte voorwaarden, om de vogels niet te storen, voor recreanten die deelnemen aan een excursie, georganiseerd door Staatsbosbeheer en 't Wadvissersgilde. Hiermee is de eerste stap gezet om mensen in staat te stellen te genieten van dit vogeleiland. In de toekomst verwacht Staatsbosbeheer dat ook andere voorzieningen gerealiseerd gaan worden zonder dat de bijzondere vogelpopulatie daar hinder van zal ondervinden. Met betrokken partijen wordt in overleg naar mogelijkheden gezocht voor dergelijke voorzieningen. Als er voldoende gelden zijn komt er misschien een Kreupel II. De Kreupel past in een reeks van natuurontwikkelingsprojecten, die sinds 1989 zijn uitgevoerd in het IJsselmeergebied.
Op 24 mei 2005 mochten we dit nieuwe land, op uitnodiging van Staatsbosbeheer Wieringermeer en 't Wadvissersgilde uit Den Oever, bezoeken. De regionale pers, maar ook de landelijke pers en vertegenwoordigers van diverse natuurverenigingen, waren daarbij uitgenodigd. Na een uurtje varen vanaf Medemblik ging de grote boot voor anker op een honderd meter voor de kust van het nieuwe eiland. Met een kleinere boot konden we het binnenmeer van het eiland invaren. De begroeiing is nog schaars en bestaat voornamelijk uit Fluitenkruid, Brandnetel en distels. Ook bloeiend Koolzaad konden we ontdekken.

De vogelhut op De Kreupel. Foto: Otte Zijlstra.

Wat direct opviel waren de honderden broedende Aalscholvers. In totaal moeten 1300 paar hier een plekje gevonden hebben. Bomen worden op deze eilanden niet getolereerd, maar daar zitten deze opportunistische vogels niet mee. Ze bouwen gewoon een nest op de grond en maken daarbij gebruik van afgestorven plantenmateriaal. Als pinguïns zitten ze naast elkaar en elkaar uitscheldend voor rotte vis. Het is een lawaai van jewelste. De geur kwam ons bekend voor. Het zijn viseters en de uitwerpselen verspreiden daardoor een kenmerkende penetrante geur die je bijvoorbeeld ook kunt ruiken bij de kolonie in het Naardermeer. Typerende broeders van de kale grond hebben dit gebied al heel snel ontdekt. Vandaar dat hier al enkele tientallen Kluten broeden. Ook Bontbekplevieren, Kleine Plevier en Visdieven hebben deze plek ontdekt. Zelfs de Dwergstern is aanwezig en men hoopt op Lachsterns. Doordat er een ruim binnenwater is aangelegd, vinden ook de trekvogels in de herfst hier een prachtig rustgebied. Zwarte Sterns komen hier in de nazomer naar toe om te rusten en te ruien. Om het gebied heen ligt een gordel van ondiep water met incidenteel wat rietbegroeiing. Het geheel wordt beschermd tegen stroming en golfslag door een onderbroken kade. Op De Kreupel staat een container waar vogeltellers een verblijfplaats kunnen vinden. Al met al is het IJsselmeer een uniek vogelgebied rijker en het past geheel in het streven van de regering om de internationale betekenis van dit grote zoetwatergebied (wetland) een bijzondere impuls te geven. Door de aanleg van De Kreupel wordt op korte afstand van de voedselgebieden rust- en broedgelegenheid gecreëerd. Hierdoor zal de vlieginspanning ten behoeve van het zoeken naar voedsel af kunnen nemen. Dit komt het broedsucces van diverse zeldzame soorten ten goede. Wat Griend is voor de Waddenzee kan De Kreupel voor het IJsselmeer worden!

■ Otte Zijlstra, Nieuwe Niedorp.